

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
Relationship between Personal Characteristics, Self-Sufficiency Economy Living and People's Quality of Life in Tambon Suso, Amphoe Palian, Changwat Trang

ชัยวัฒน์ ชีระกุลพิศุทธิ์*
รศ.ดร.ณรงค์ ศรีสวัสดิ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนกลุ่มตัวอย่างมี 311 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปใช้สถิติพรรณนาประกอบตาราง แสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ผลการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีคุณภาพชีวิตซึ่งวัดจากความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ตัวแปรด้าน ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ รายจ่าย อาชีพ และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ไม่สามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ ส่วนสถานภาพสมรส และจำนวนสมาชิกครัวเรือนสามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ ตัวแปรด้านการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 5 ตัวแปร ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี การมีความรู้ และการมีคุณธรรม สามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้

คำสำคัญ: การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง คุณภาพชีวิตของประชาชน

* นิสิตปริญญาโท สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
** ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาสังคมวิทยาประยุกต์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

Abstract

The purposes of this study were to examine the personal characteristics, self-sufficiency economy living, and the people's quality of life in Tambon Suso, Amphoe Palian, Changwat Trang. Questionnaires were used for data collection from 311 samples. The statistical analysis consisted of the percentages, the mean, and the standard deviation. Relationship between independent and dependent variables were established by the stepwise multiple regression analysis. The results of the study indicated that in general the samples had undergone a high level of sufficiency economy life. Satisfaction with overall quality of life as a whole was also found at a high level. The hypothesis testing revealed that personal factors including gender, age, occupation, educational level, income, expenditure, and receiving the information concerning sufficiency economy could not jointly predict the people's quality of life. However, marital status and the number of household members could jointly predict the people's quality of life. Moreover, all five variables of sufficiency economy --modesty, rationality, good immunity, knowledge, and virtue--could jointly predict the people's quality of life.

Keyword: self-sufficiency economy living, people's quality of life

บทนำ

สถานการณ์วิกฤติเศรษฐกิจในสังคมไทยที่ผ่านมา และนับแต่เริ่มนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ จะเห็นว่าในการพัฒนาประเทศนั้นเป็นการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจแบบสากล ไม่ได้พิจารณาถึงความพร้อมหรือศักยภาพของประเทศในการพัฒนา ผลของการพัฒนาประเทศที่ขาดความสมดุลกับการพัฒนาคุณภาพของประชากร ทั้งทางด้านจิตใจ คุณธรรม และจริยธรรม จึงเกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนมากขึ้น คนส่วนใหญ่ในประเทศพึ่งตนเองไม่ได้ ชีวิตผูกติดอยู่กับระบบเศรษฐกิจทุนนิยม เกษตรกรและประชากรส่วนใหญ่ในชนบทประสบปัญหาภาวะหนี้สิน ทำให้มีการย้ายถิ่นจากชนบทเข้าสู่กรุงเทพมหานครมากขึ้นและส่งผลก่อให้เกิดสถาบันครอบครัวและชุมชนอ่อนแอ

ขณะที่สังคมไทยใช้รายได้ประชาชาติ และอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ไม่มั่นคง ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนไทย และมีการปรับเปลี่ยนตัวเองจากสังคมที่อยู่แบบพอเพียงเป็นสังคมที่อยู่อย่างมั่งคั่ง มีการผลิตเพื่อขายและแสวงหากำไรให้มากที่สุด วัดค่าความสุขจากการร่ำรวยทรัพย์สินเงินทอง เป็นการพัฒนาที่มุ่งการระดมการผลิตและการส่งเสริมการบริโภค ซึ่งก่อให้เกิดปรากฏการณ์ที่สำคัญก็คือการสูญเสียความเชื่อมั่นในตัวเองของคนในประเทศ และสูญเสียความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ และคนกับสังคม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมพสกนิกรทั่วราชอาณาจักร พระองค์ได้ประสบกับสภาพดินฟ้าอากาศและภูมิประเทศในภูมิภาคต่างๆ และทอดพระเนตรความทุกข์ยากแร้นแค้น ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำรงชีวิตของประชาชนทั่วประเทศด้วยพระองค์เอง ทรงตระหนักถึงปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้เป็นอย่างดี และได้ทรงมีพระราชดำริ ริเริ่มโครงการต่างๆ เพื่อแก้ไขและบรรเทาปัญหาต่าง ๆ มากมาย และได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทาน “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” แก่พสกนิกรชาวไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงถูกบรรจุเข้าไปในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) เป็นครั้งแรก โดยทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ควบคู่ไปกับแนวคิดทางสังคมที่ต้องการให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอันเป็นเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ที่ถูกวางไว้ต่อเนื่องจากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (ฉันทุฬพงศ์ ทองภักดี, 2550)

ด้วยเหตุนี้ แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจึงได้ขยายผลมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ทั้งนี้การพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นับว่าเป็นการพัฒนาทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากมิได้มุ่งหวังการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหรือการมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่เน้นดัชนีชี้วัดความสุขของประชาชนในประเทศโดยรวม ด้วยการมีความพอเพียงในชีวิต การมีส่วนร่วมในการดูแล การคิดและตัดสินใจในการร่วมพัฒนาสังคมและชุมชนส่งผลให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

ในขณะที่รัฐบาลใช้นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศด้วยแนวคิดด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน และสังคม ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปรับปรุงพระราชทานเป็นที่มาของนิยาม “3 ห่วง 2 เงื่อนไข” ที่คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำมาใช้ในการรณรงค์เผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ อยู่ในปัจจุบัน (ฉันทุฬพงศ์ ทองภักดี, 2550) ด้วยความคาดหวังว่าประชาชนทุกหมู่เหล่าในสังคมไทยจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ว่ามีองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร เพื่อที่จะสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชน โดยจะสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.2553-2555)ขององค์การบริหารส่วนตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ให้เป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง กับคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
3. เพื่อหาข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชน ตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยมีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสาร รายได้ รายจ่าย และอาชีพ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ หลักที่เป็นหัวใจสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั่นคือ หลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข (พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และเงื่อนไขความรู้กับคุณธรรม) ซึ่งจะนำไปสู่คุณภาพชีวิตของประชาชนโดยวัดได้จากความพึงพอใจในคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้จะมุ่งทำการศึกษาเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษามีความหลากหลายแตกต่างกันไป ซึ่งมีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน 1,393 ครัวเรือน (สำนักทะเบียนอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง, 2553)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษารวบรวม แนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้คัดเลือกใช้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรอิสระคือปัจจัยส่วนบุคคล และการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง และตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตของประชาชน ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

- ปัจจัยส่วนบุคคล
- เพศ
 - อายุ
 - ระดับการศึกษา
 - สถานภาพสมรส
 - จำนวนสมาชิกครัวเรือน
 - การได้รับข้อมูลข่าวสาร
 - รายได้
 - รายจ่าย
 - การประกอบอาชีพ

- การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง
หลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข
- ความพอประมาณ
 - การมีเหตุผล
 - การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
 - มีความรู้
 - มีคุณธรรม

ตัวแปรตาม

- คุณภาพชีวิตของประชาชน
- ด้านร่างกาย
 - ด้านจิตใจ
 - ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม
 - ด้านสิ่งแวดล้อม

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล และการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลสุโษะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
2. กลุ่มตัวแปรจากปัจจัยส่วนบุคคล และการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง สามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ดีกว่าการทำนายจากตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเพียงตัวแปรเดียว

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านต่างๆทั้ง 11 หมู่บ้านของตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ซึ่งข้อมูลจากแบบรายงานบัญชีคนในบ้านของสำนักทะเบียนอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ณ วันที่ 7 ตุลาคม 2553 แสดงจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,393 ครัวเรือน

หน่วยการวิเคราะห์

หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ที่มีอายุระหว่าง 20-60 ปี ของประชาชนทั้งหมด 11 หมู่บ้านในตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

การสุ่มตัวอย่าง

1. การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยการใช้สูตรของ Yamane ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เท่ากับ 311 คน (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ , 2546)
2. คำนวณหาสัดส่วนของจำนวนตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน ด้วยวิธีการหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
3. ต่อจากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใช้วิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน (กัลยา วานิชย์ บัญชา. 2546) ทีละหมู่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน ให้ได้จำนวนตัวอย่าง ในแต่ละหมู่บ้านตามที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนซึ่งเป็นตัวแปร อิสระตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสาร รายได้ รายจ่าย และอาชีพ ของประชาชน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 36 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นตัวแปร อิสระ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ตามหลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 60 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการนำเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการพิสูจน์สมมติฐานดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีพรรณนาประกอบตาราง แสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง และคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง ตำบลสุโษะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยแสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ทดสอบสมมติฐาน ความสามารถร่วมกันในการพยากรณ์ของปัจจัยส่วนบุคคล และการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง สู่คุณภาพชีวิตของประชาชน จากตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุด ถึงตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามน้อยที่สุด ด้วยการใช้วิเคราะห์สมการถดถอยพหุแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษสามารถสรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 - 60 ปี มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีสถานภาพสมรสแล้ว มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 - 6 คน อาชีพหลักทำสวนยางพารา มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 18,427.91 บาท รายจ่ายต่อเดือนเฉลี่ย 13,019.94 บาท และส่วนใหญ่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และเมื่อพิจารณาลำดับระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ในแต่ละด้าน ปรากฏว่า ด้านที่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด คือ ด้านการมีคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ลำดับ 2 คือ ด้านความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ลำดับ 3 คือ ด้านการมีความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ลำดับ 4 คือ ด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และด้านที่มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงน้อยที่สุด คือ ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38

ส่วนที่ 3 ระดับความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตของประชาชนพบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และเมื่อพิจารณาลำดับระดับความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ในแต่ละด้าน ปรากฏว่า ด้านที่มีระดับความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตมากที่สุด คือ ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ลำดับ 2 คือ ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ลำดับ 3 คือ ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และด้านที่มีระดับความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตน้อยที่สุด คือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนในการพยากรณ์ความสามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1. ปัจจัยส่วนบุคคลและการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักการ 3 ห่วง

2 เงื่อนไข มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลสุโละ อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคล จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลสุโละ อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรังที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ รายจ่าย อาชีพ และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ไม่สามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ แสดงให้เห็นว่าประชาชน ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ รายจ่าย อาชีพ และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ที่ต่างกันจะไม่ทำให้มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน แต่ในส่วนของ สถานภาพสมรสแล้ว และจำนวนสมาชิกครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของประชาชนสามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มี สถานภาพสมรสแล้ว และจำนวนสมาชิกครัวเรือน แตกต่างก็มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนแตกต่างกัน

การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลตำบลสุโละ อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง ที่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี การมีความรู้ และการมีคุณธรรม สามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ แสดงให้เห็นว่าประชาชน ที่มีความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี การมีความรู้ และการมีคุณธรรมแตกต่างกัน มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนแตกต่างกัน

จึงสรุปผลของสมมติฐานที่ 1 ได้ว่า กลุ่มตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล 2 ตัวแปร และกลุ่มตัวแปรการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไขทุกตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต โดยมีกลุ่มตัวแปรในด้านปัจจัยส่วนบุคคล คือเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ รายจ่าย อาชีพ และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ไม่สามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งหมดที่กำหนดไว้

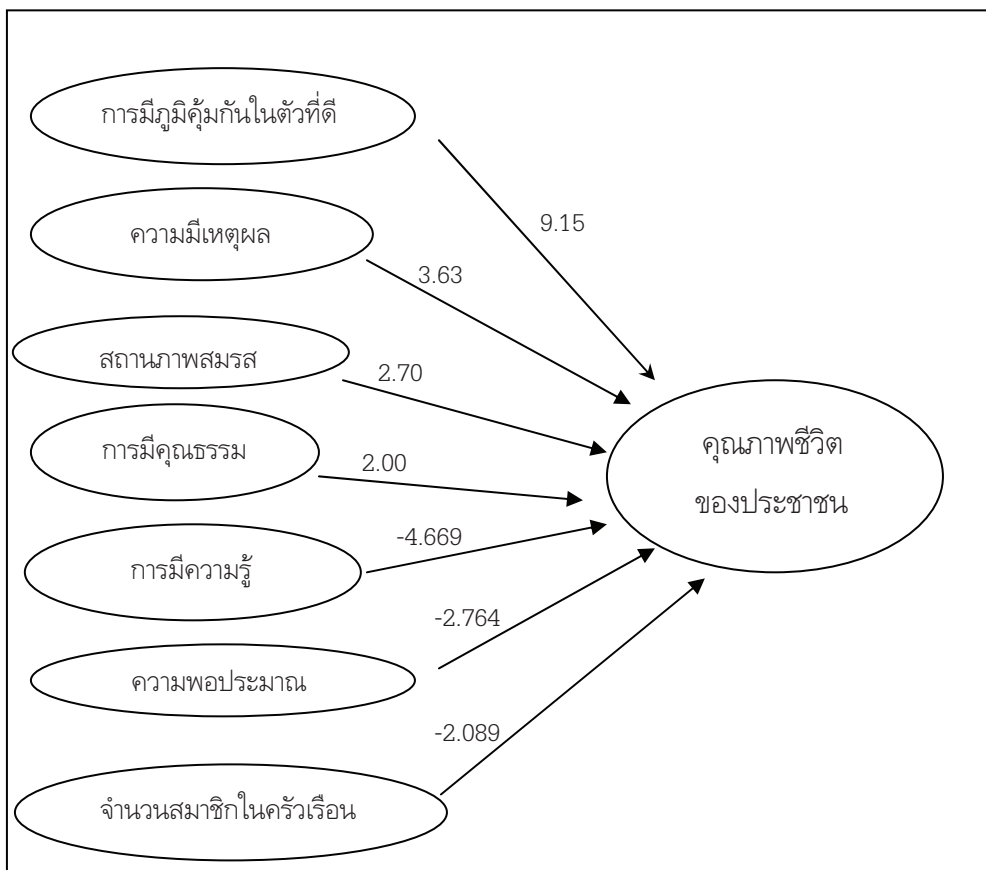
ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของคุณภาพชีวิตของประชาชน

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอย	t
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (Sคุ้มกัน)	0.494	9.513
ความพอประมาณ (Sประมาณ)	-0.156	-2.764
การมีความรู้ (Sความรู้)	-0.221	-4.669
ความมีเหตุผล (Sเหตุผล)	0.174	3.633
สถานภาพสมรสแล้ว (Dสมรส)	0.083	2.706
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน(สมาชิก)	-0.014	-2.089
การมีคุณธรรม (Sคุณธรรม)	0.088	2.001
ค่าคงที่ 2.529	11.678	

R Square = .296 , SEE = .20321 , F = 18.216 , Significance of F = 0.000

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน พบว่า ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้งหมด ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 7 ตัวแปร โดยมีตัวแปรอิสระที่มีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อตัวแปรตาม 4 ตัว คือ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความมีเหตุผล สถานภาพสมรส และการมีคุณธรรม ส่วนตัวแปรอิสระอีก 3 ตัว ที่มีผลในเชิงลบต่อตัวแปรตามหรือคุณภาพชีวิตของประชาชน คือ การมีความรู้ ความพอประมาณ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน สามารถอธิบายการแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 29.6 และในการศึกษาครั้งนี้ตัวแปรที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนตามลำดับของอิทธิพลมากน้อยในเชิงบวกและเชิงลบ ดังแสดงในภาพที่ 1 ดังนี้

สมมติฐานที่ 2. กลุ่มตัวแปรจากปัจจัยส่วนบุคคล การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ดีกว่าการทำนายจากตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเพียงตัวแปรเดียว ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีตัวแปรที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ โดยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพสมรสแล้ว และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตัวแปรจากการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ ทุกตัวแปร ได้แก่



ภาพที่ 1 แสดงตัวแปรอิสระที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้

ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี การมีความรู้ และการมีคุณธรรม จากข้อพิจารณาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรอิสระหลายตัวสามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ดีกว่าการทำนายจากตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเพียงตัวแปรเดียว ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 2

ข้อวิจารณ์

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง กับคุณภาพชีวิตของประชาชน ตัวแปรที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนตามลำดับของอิทธิพลมากขึ้นในเชิงบวกและเชิงลบ 7 ตัวแปร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนหรือมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 2 ตัวแปร ดังนี้

สถานภาพสมรสแล้ว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตของประชาชน หมายความว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสแล้ว จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด หมายถึง หย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การที่คนเรามีคู่สมรส ทำให้มีคนคอยช่วยเหลือให้กำลังใจ ช่วยคิด ช่วยตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา ทำให้คนเราไม่รู้สึกเหงา หรือโดดเดี่ยว ดำเนินชีวิตโดยมีเป้าหมายนั้นคือ ช่วยกันสร้างครอบครัวให้มีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภา แก้วบริสุทธิ์ (2547) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา จังหวัดสงขลา พบว่า สถานภาพสมรสมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพาราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีคู่สมรสจะรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตดีกว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีสถานภาพสมรสโสด หมายถึง แยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพชีวิตของประชาชน หมายความว่า ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก อาจจะมีคะแนนคุณภาพชีวิตน้อยกว่าประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่น้อยกว่า ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ขนาดของครัวเรือนในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของประชาชน ครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิกมากก็ต้องมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิกที่น้อยกว่า เพราะวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นในตำบลสุไหงโกะนี้ ทุกครอบครัวให้ความสำคัญกับการศึกษาของบุตรหลานเป็นสำคัญ ไม่ว่าครอบครัวจะมีฐานะอยู่ในระดับใด สิ่งสำคัญที่สุดที่ยึดถือเป็นวิถีปฏิบัติก็คือ การสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวได้เรียนหนังสือทุกคน ซึ่งอาจเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก อาจจะมีคะแนนคุณภาพชีวิตน้อยกว่าประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่น้อยกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณาภา ประพัทธ์สุนทรสาร (2551) ที่ได้ศึกษา การดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนคอยรุตติ์กว่า เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของประชาชนหรือมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้ง 5 ตัวแปร ดังนี้

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตของประชาชน หมายความว่า ประชาชนที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีสูงขึ้นไปเพียงใด ก็จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตสูงขึ้นไปด้วย ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ได้มีการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองและครอบครัว เตรียมตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยการปลูกพืชผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคภายในครัวเรือน ปลูกฝังให้สมาชิกในครอบครัวรู้จักประหยัด อดออมหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ นอกจากนี้จะต้องวางแผนในการประกอบอาชีพเพื่อให้ทันโลกทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าหากบุคคลไม่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีก็จะทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับเหตุการณ์ใหม่ๆในอนาคต ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ กรรษา (2550) ที่ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง กับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชน กล่าวคือประชาชนที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีสูงขึ้นไปเพียงใด ระดับคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นไปเพียงนั้น

ความมีเหตุผล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตของประชาชน หมายความว่า ประชาชนที่มีความมีเหตุผลสูงขึ้นไปเพียงใด ก็จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตสูงขึ้นไปด้วย ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นรู้จักตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล ตัดสินใจบนพื้นฐานของความเป็นจริง และตามอัตภาพ ซึ่งจะเป็นการช่วยในการยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้นได้ เช่น การสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยหวังผลก็คือเมื่อสมาชิกในครอบครัวมีการศึกษา ก็จะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของตนเองได้ในอนาคต ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ กรรษา (2550) ที่ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง กับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนที่มีความมีเหตุผลแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือความมีเหตุผลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชน กล่าวคือประชาชนที่มีความมีเหตุผลสูงขึ้นไปเพียงใด ระดับคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นไปเพียงนั้น

การมีคุณธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตของประชาชน หมายความว่า ประชาชนที่มีคุณธรรมสูงขึ้นไปเพียงใด ก็จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตสูงขึ้นไปด้วย ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนกว่าร้อยละ 80 ในท้องถิ่นนับถือศาสนาอิสลาม และยึดหลักคำสอนอย่างเคร่งครัด ตระหนักว่าคุณธรรมเป็นสิ่งดีงาม ยึดถือและปฏิบัติตามโดยการใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ประกอบอาชีพสุจริต ลด ละ เลิกอบายมุขต่างๆ ทำให้ตนเองและครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดีแต่ทุกคนจะต้องประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนเองนับถือ ก็จะส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีตามมานั่นเอง ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ กรรษา (2550) ที่ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง กับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนที่มีคุณธรรมแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือการมีคุณธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชน กล่าวคือประชาชนที่มีคุณธรรมสูงขึ้นไปเพียงใด ระดับคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นไปเพียงนั้น

การมีความรู้ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพชีวิตของประชาชน หมายความว่า ประชาชนที่มีความรู้มากจะมีระดับคุณภาพชีวิตต่ำกว่าประชาชนที่มีความรู้น้อย ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา เรื่องของความรู้ทางหลักวิชาการจึงสำคัญน้อยกว่าเรื่องของประสบการณ์และความชำนาญในอาชีพ เพราะอาชีพเกษตรกรสวนยางพารา ต้องอาศัยประสบการณ์และความชำนาญในทุกขั้นตอน และมีเหตุผลอีกประการหนึ่งว่าประชาชนที่มีความรู้มากอาจมีความคาดหวังหรือความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตของตนเองสูงจนเกินไป จึงทำให้ประชาชนที่มีความรู้ต่ำกว่ามีแนวโน้มที่จะมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่า

ความพอประมาณมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพชีวิตของประชาชน หมายความว่า ประชาชนที่มีความพอประมาณมากอาจจะมีระดับคุณภาพชีวิตต่ำกว่าประชาชนที่มีความพอประมาณน้อยกว่า ทั้งนี้ อธิบายได้ว่า ประชาชนจะยึดหลักของความพอประมาณอย่างเคร่งครัดไม่ได้ เพราะจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิต เช่น ในท้องถิ่นประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารานั้นก็คืออาชีพเกษตรกร หัวใจสำคัญของอาชีพขึ้นอยู่กับดินและน้ำ การบำรุงดินโดยการใส่ปุ๋ย และการจัดหาแหล่งกักเก็บน้ำเป็นสิ่งสำคัญ แต่ต้องใช้จ่ายเงินในการลงทุน ซึ่งในระยะยาวผลตอบแทนที่ได้จะคุ้มค่ากับการลงทุน ดังนั้นประชาชนจะต้องกล้าลงทุนเพื่อผลผลิตที่จะเพิ่มขึ้นในวันข้างหน้า ถ้าประชาชนยึดหลักของความพอประมาณอย่างเคร่งครัดจนเกินไป สาเหตุนี้อาจจะทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวมได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง พบผลสำคัญประการหนึ่งว่า ตัวแปรอิสระด้านการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทุกตัวแปร คือ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความมีเหตุผล การมีคุณธรรม การมีความรู้ และมีความพอประมาณ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้นประชาชนทุกคนควรตระหนักถึงการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงจากการศึกษา นั่นคือ จะต้องสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับตนเองและครอบครัว ต้องมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต ต้องมีคุณธรรมโดยการยึดถือและปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา มีความรู้และความชำนาญในอาชีพ และมีความพอประมาณแบบพอเพียงคือไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทเท่านั้น หากต้องการข้อมูลที่ครอบคลุมควรจะทำการศึกษาวิจัยประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบข้อแตกต่างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชนบทกับในเมือง เพราะมีบริบททางสังคมวัฒนธรรมต่างกันอาจจะได้ข้อค้นพบที่ต่างกัน

2. ควรศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกโดยเน้นประเด็นการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนว่าหากมีปัญหาด้านคุณภาพชีวิต จะมีวิธีการหรือลักษณะการปฏิบัติตนหรือนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เป็นรูปธรรมอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ กรรษา. 2550. **ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กฤษณาภา ประทัดสุนทรสาร. 2551. **การดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนคอยรุดตักวา เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2546. **การวิเคราะห์สถิติ สถิติสำหรับการบริหารและการวิจัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬา
- ณัฐพงษ์ทองภักดี. 2550. "ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรัชญาและความหมาย." **วารสารพัฒนบริหารศาสตร์** 47, 1 (2550): 1-26.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2546. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์สามลดา.
- สุภา แก้วบริสุทธิ์. 2547. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลอนามัยชุมชน, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. **สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๔)**. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักทะเบียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง. 2553. **แบบรายงานบัญชีคนในบ้าน ณ วันที่ 7 ตุลาคม 2553**
- องค์การบริหารส่วนตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง. 2553. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2553-2555)**